

Byrådslederens kontor

Kunnskapsdepartementet

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Deres ref.:

Vår ref. (saksnr.):
21/441 - 23

Saksbeh.:

Marte Stine Skinnerlien, 474 88 726

Dato:

18.03.2021

Høringsinnspill til NOU 2020:16 Levekår i byer – Gode lokalsamfunn for alle

Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold er et rådgivende organ for byrådet og bystyret i Oslo kommune i saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfold. Rådet har rett til å uttale seg i alle saker som angår kjønns- og seksualitetsmangfold. Uttalelsene skal følge saksdokumentene til det organet som avgjør saken endelig. Rådet ønsker å legge frem sitt syn på overnevnte høring, og hvordan det ser ut for personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet og de organisasjonene som representerer denne sammensatte gruppen.

Rådet avgir følgende uttalelse:

Rådet mener at rapporten er svært generaliserende og at den i hovedsak fokuserer på innvandrere. Rådet mener at utgangspunktet og mandatet for rapporten er snever, til den grad at rapporten går glipp av vesentlige perspektiver. Perspektiver som bør med dersom det er et mål å finne de virkelige årsakssammenhengene og dermed også en reell løsning. Rådet mener at det burde innarbeides et helhetlig og interseksjonelt perspektiv.

Hva med skeive?

Rådet ser det som overraskende og bekymringsverdig at skeives levekår ikke er nevnt. Vi veit at det er svært mange skeive som flytter til de store byene, det er derfor naturlig å inkludere dette perspektivet. Rådet viser til den siste rapporten fra SSB (Statistisk sentralbyrå) om skeive/LHB+ livsvilkår. Rapporten viser at skeive har dårligere levekår enn majoritetsbefolkningen. Hovedfunnene er at 1 av 3 skeive er lite tilfreds med sin psykiske helse. Skeive skårer dårligere på de 10 indikatorene på opplevd livskvalitet sammenlignet med øvrig befolkning. De har dårligere boforhold og dårligere økonomi, og opplever seg ofte som ensomme. Hele rapporten finnes her: <https://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/1-av-3-skeive-lite-tilfreds-med-egen-psykisk-helse>

Interkjønn og ikke intetkjønn

I del 17.1 av rapporten brukes begrepet intetkjønn, rådet ser helst at dette blir rettet og at det begrepet interkjønn brukes i stedet.

Mangel på interseksjonelt perspektiv

Rådet mener at rapporten burde ta høyde for interseksjonelt perspektiv. Gjennom hele rapporten ligger det en undertone av generalisering med fokus på innvandrerbefolkningen. Rapporten fokuserer nærmest utelukkende på innvandrerbakgrunn som en faktor for levekårsutfordringer. Rapporten burde se på ulike klasseperspektiver og grunner til at folk kan oppleve levekårsutfordringer - som funksjonsnedsettelse, kjønns- og seksualitetsmangfold, flerkulturelle minoriteter og alder. Rådet mener at rapporten burde ta høyde for et interseksjonelt perspektiv, samspillet mellom minoriteter og storsamfunnet, og klasseforskjeller.

Levekårsutfordringer er sammensatt

Mandatet og utgangspunktet for rapporten er svært generaliserende. Det blir nærmest satt et likhetstegn mellom levekårsutfordringer og innvandrerbakgrunn. Et viktig grunnlag for de sosiale forskjellene i storbyene er hvordan boliger og flyktninger blir plassert. Å strategisk prise og plasser boliger i visse deler av en by er en sikker måte å skape ulikheter, forskjellsbehandling og segregering. Boliger og nyankomne innvandrere bør derfor fordeles mer likt utover bydelene. Boligpriser i seg selv er også et stort problem knyttet til dette som bør adresseres og fokuseres på.

I flere deler av rapportene nevnes sosial kontroll som et eksklusivt problem for innvandremiljøene, som om dette ikke er noe som rammer alle deler av samfunnet. Sosial kontroll kan oppstå i alle familier, men denne rapporten fremstiller ikke utfordringen slik, men heller som et problem kun blant etniske/religiøse minoritetsfamilier. I en del av rapporten nevnes det bl.a. at jenter og homofile særlig blir utsatte for sosial kontroll, som igjen oppfattes som særlig rettet mot innvandremiljøer. Disse utfordringene er ikke bare å finne i minoritetsmiljøer, og rapporten oppfattes som å ikke ta til betraktning storsamfunnet som en helhet.

Hvor er klasseperspektivet?

Det er nesten merkelig hvordan en slik rapport kan utelukke klasseperspektiver. Oslo har i lange tider vært segregert i forhold til levekår og økonomi, også før folk med minoritetsbakgrunn kom til byen vår. Det er derfor rart at det ikke er mer fokus på dette i rapporten.

Bygge flere boliger som hindrer utenforskap

Rådet mener at det står merkelig lite om hvordan bygging av nye boliger kan hindre utenforskap. I det siste har debatten i Aftenposten påpekt at de nye boligområdene er bygget på en «brutal og lite generøs» måte. Vi vet at arkitektur skaper adferd, og når det er lite fellesarealer, lite lys, og uvennlige utemiljø skaper det sosiale problemer. Det er lettere å forebygge enn å reparere. Denne utredningen har mest fokus på hvordan bøte på dårlige bomiljø.

Levekår under pandemien

Pandemien har virkelig synliggjort ulikhetene og hvilke konsekvenser byutvikling, minoritetsstatus og ulikheter i levekår kan komme til uttrykk.

Begrepsbruk

I tråd med byrådets vedtatte handlingsplan «Stolt og fri – handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold 2020-2023» ønsker rådet at følgende ordlyd benyttes for å omtale målgruppen: personer som bryter med normer for kjønn og seksualitet; eller kjønns- og seksualitetsmangfold. Bruken av forkortelser som lhbtqi+ personer (lesbiske, homofile, bifile, transpersoner, interkjønnpersoner, queerpersoner og andre skeive) ønskes brukt der det er snakk om helt spesifikke subgrupper under paraplybetegnelsen ovenfor.

Rådet ser fram til å følge saken videre.

Med vennlig hilsen

Marte Stine Skinnerlien
spesialrådgiver

Kopi til:
Bjarne Haslund